

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Corona Gedragsunit

*Een korte introductie, met focus op
het vragenlijstonderzoek*

5.1.2e

5.1.2e

LOI 13 April 2021

In het kort

Met gedragswetenschappelijke kennis en inzichten

**Corona
Gedragsunit**

Sinds 20 maart 2020

Doel:

Een gezonde bevolking
Fysiek, sociaal en mentaal

Bijdragen aan effectiviteit
coronamaatregelen

“Goed inzicht kan helpen effectief gedrag te ondersteunen”

Ons werk op hoofdlijnen

Methodes

- Literatuuronderzoek (WP2)
- Vragenlijstonderzoek – Cohort (WP3; 6-wekelijks) / Trend (dashboard – WP11; 3- wekelijks)
- Interviews & focusgroepen(WP4; 6-wekelijks)
- Praktijkvoorbeelden (WP 10)
- Kennisintegratie en –verspreiding (WP 7)
- Ondersteuning Beleid (WP9) & Communicatie (WP8)

Thema's

- Afstand houden
- Testen
- Hygiëne
- Thuis blijven
- Vaccineren
- Ouderen
- Jongeren
- Kwetsbare groepen
- En meer...

Vragenlijstonderzoek

5.1.2e

& team,

5.1.2e

Onderzoek naar gedrag & welzijn

Vragenlijst onderzoek samen met GGD GHOR NL & GGD-en

Eerst 3-wekelijks, nu 6-wekelijks:

- Gedrag: naleving van alle (*actuele*) corona-maatregelen
- Verklaringen: risicopercepties, draagvlak, effectiviteit, normen
- Welzijn: sociaal, fysiek, mentaal
- Vertrouwen & communicatie

Inmiddels 11 meetrondes (april 2020 – maart 2021); nog 4-6 rondes te gaan in 2021

- Cohort + om de meting 'open link'; 45-65.000 deelnemers per ronde

Vragenlijstonderzoek Ronde 11

- Invulperiode 24-28 maart
- 47.227 deelnemers in totaal, trends voor deelnemers die min. 2x hebben meegedaan (≈ 80.000)
- wat ouder, vaker vrouw en hoger opgeleid dan gemiddeld voor de Nederlandse bevolking

Focus op:

- Naleving & draagvlak maatregelen
- Draagvlak coronapaspoort
- Welbevinden

(Zie de website www.rivm.nl/gedragsonderzoek voor uitgebreidere rapportage van elke ronde)

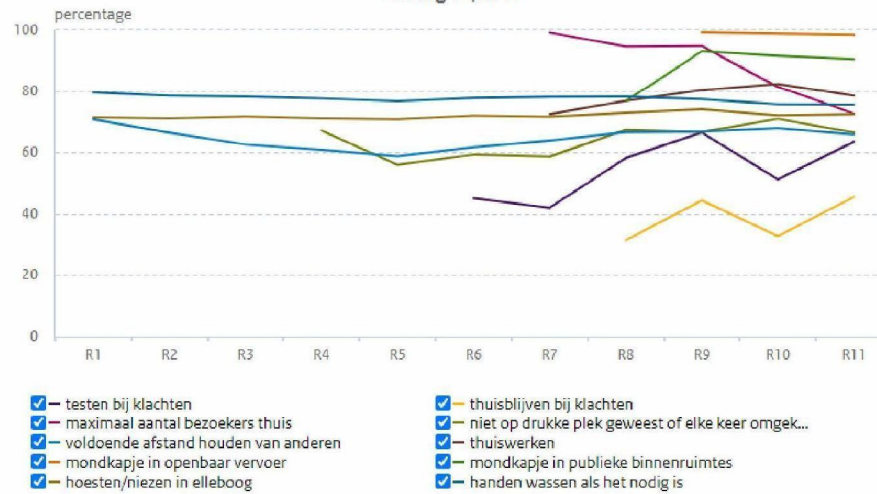
Kernboodschap 1: sociale beperkingen vallen zwaar. Mensen doen wat ze zelf logisch vinden: soms meer sociale contacten, maar ook voorzichtig bij klachten

Naleving maatregelen

Verandering in het houden aan de gedragsregels

Meting 1 t/m 11

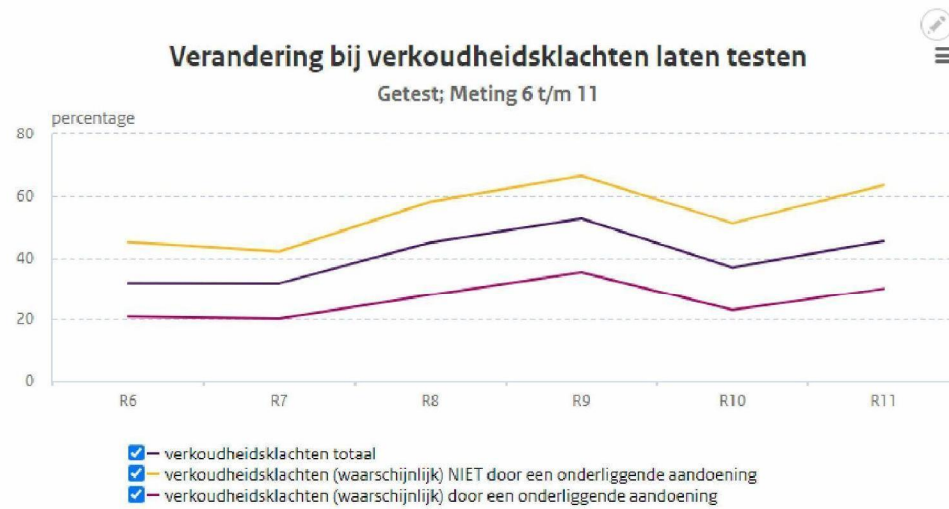

Grootste daler:
Max. aantal bezoekers
thuis

Stijgers:
-Testen bij klachten
-Thuisblijven bij klachten

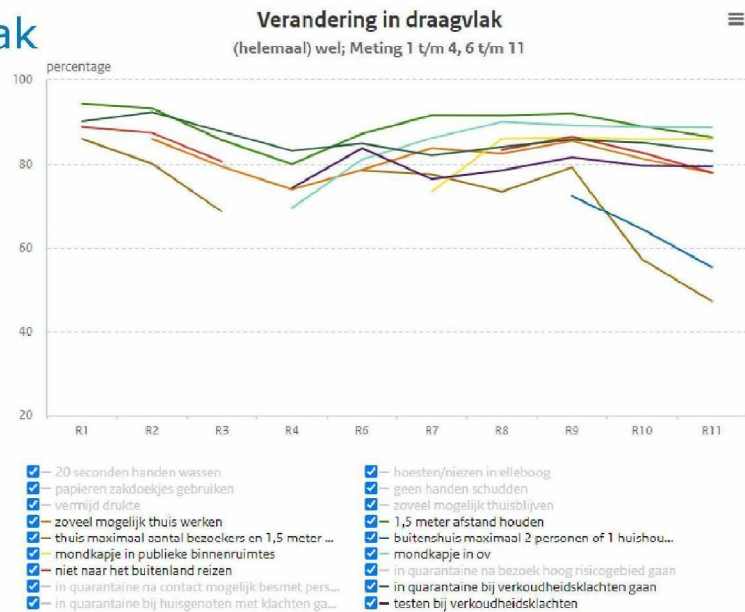

Testen

Draagvlak

Grootste dalers:

- 1 bezoeker
- Buitenshuis max 2 personen
- Zoveel mogelijk thuisblijven

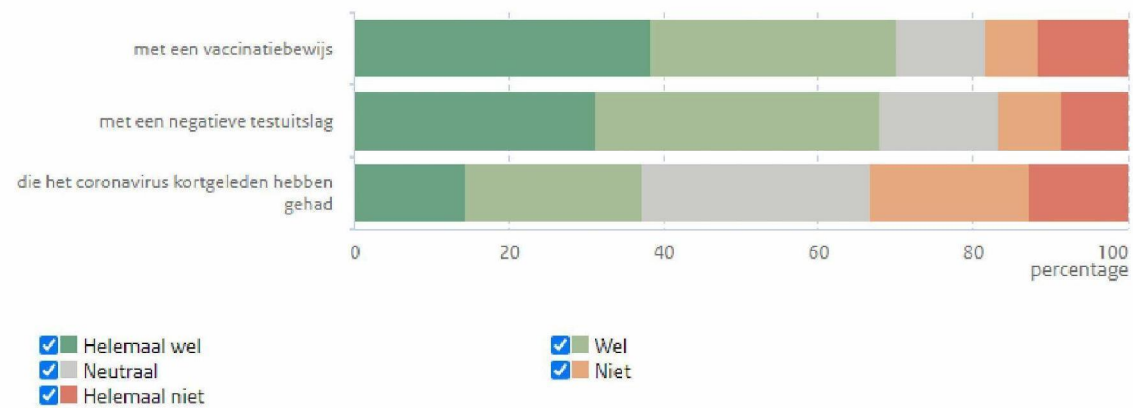
Kernboodschap 2: meerderheid vóór coronapaspoort, afhankelijk van uitvoering

Coronapaspoort

Mening over het openstellen van locaties/evenementen voor mensen...

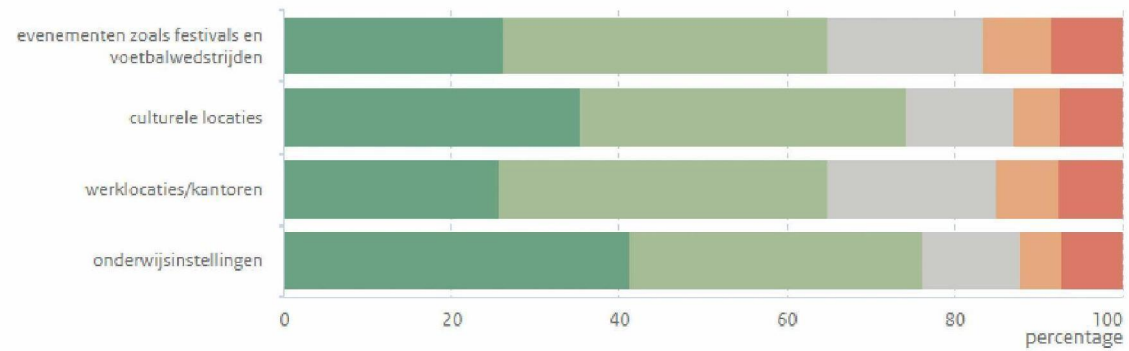
Meting 11, 25-28 maart

Mening over het openstellen van locaties/evenementen

Meting 11, 25-28 maart

☒ Helemaal wel
☒ Neutraal
☒ Helemaal niet

☒ Wel
☒ Niet

Kernboodschap 3: mentaal welbevinden onder druk, respondenten kritisch over verdeling van de lasten, maar ook positieve punten

Welbevinden

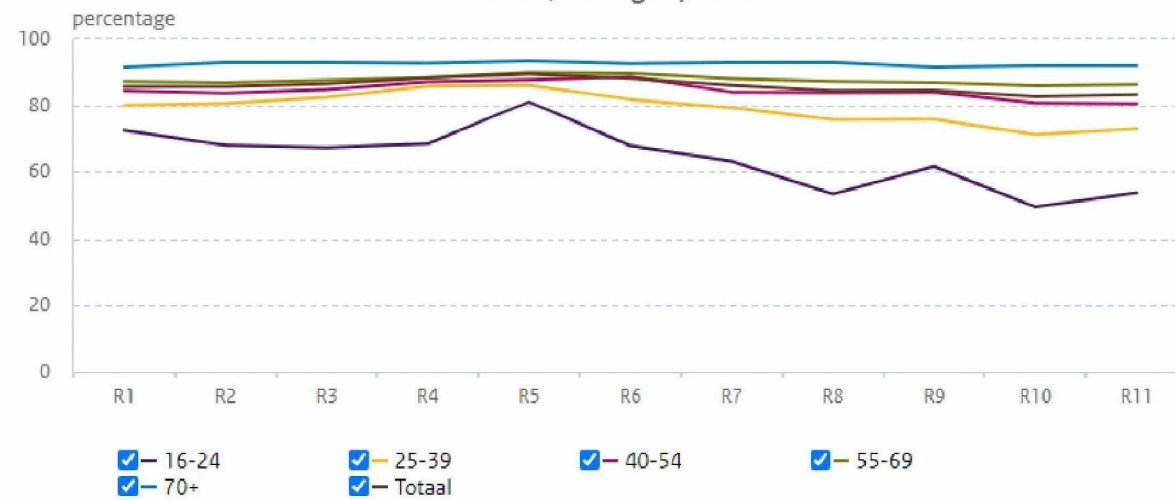
Eenzaamheid naar leeftijd Enigszins /sterk eenzaam; Meting 1 t/m 11

Verandering psychische gezondheid naar leeftijd

Gezond; Meting 1 t/m 11

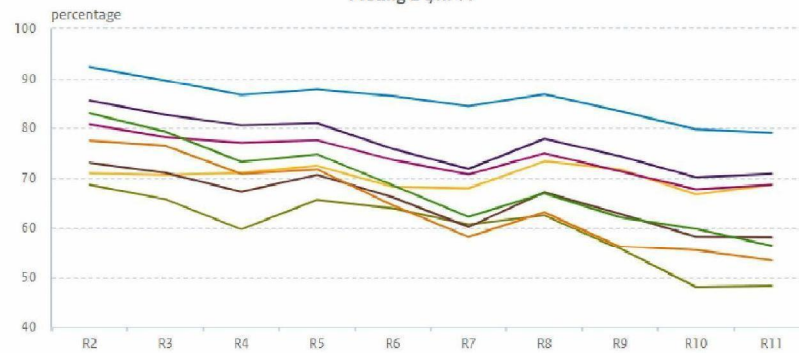

Procedurele rechtvaardigheid (I)

Bij het bepalen van de maatregelen denk ik dat de Nederlandse overheid..

Meting 2 t/m 11

'...maatschappelijke belangen goed afweegt'

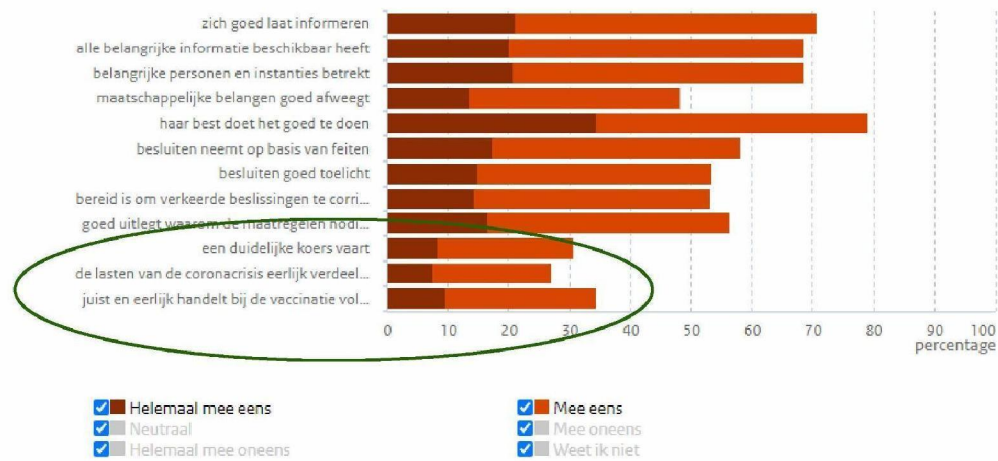
- ☒ — zich goed laat informeren
- ☒ — alle belangrijke informatie beschikbaar heeft
- ☒ — belangrijke personen en instanties betreft
- ☒ — maatschappelijke belangen goed afweegt
- ☒ — haar best doet het goed te doen
- ☒ — besluiten neemt op basis van feiten
- ☒ — besluiten goed toelicht
- ☒ — goed uitlegt waarom de maatregelen nodig zijn

Procedurele rechtvaardigheid (II)

Bij het bepalen van de maatregelen denk ik dat de Nederlandse overheid

Meting 11, 24-28 maart

Verdieping uit focusgroepen: positieve effecten

Meer rust, minder gejaagd

- De samenleving wordt als minder gehaast ervaren. Mensen zijn rustiger en hebben meer tijd voor naasten.

Dankbaarheid

- Waardering voor zaken die voorheen vanzelfsprekend waren; contact met vrienden en familie, de eigen leefruimte en voor het feit dat we in Nederland wonen.

Thuiswerken

- Thuiswerken is een positieve sociaal-maatschappelijke verandering. Men wil gedeeltelijk terug naar kantoor, maar ook deels blijven thuiswerken omdat daar voordelen aan zitten; minder files, meer tijd voor het gezin en minder noodzaak om in de grote stad te wonen.

Meer lokaal leven

- Maatschappelijke veranderingen zoals een afname in reisbewegingen en in massatoerisme zijn mogelijk versneld door corona. Evenals de beweging naar meer lokaal winkelen en recreëren.

Stroomlijning vragen

- Soort vragen:
 - Data, laatste resultaten of duiding
 - Reflectie (o.b.v. data en expertise) op beleidsvoornemens, communicatie en interventies
 - Wat is (internationaal) bekend over
 - Verzoek om vragen op te nemen in ons reguliere onderzoek, of aanvullend te organiseren onderzoek
 - Op zoek naar expertise op een onderwerp/thema
- Intake: wat is precies de vraag, hoe wordt het antwoord gebruikt, evt. vorm, urgentie
- Onderzoeksresultaten: op de website www.rivm.nl/gedragsonderzoek
- Contactpersoon voor VWS 5.1.2e drivm.nl
- Contactpersoon voor NKC, RRT 5.1.2e drivm.nl
- Alg. mailadres gedragsunit 5.1.2e drivm.nl

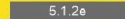
Contact en meer informatie

Mail ons op

 [rivm.nl](mailto:info@rivm.nl)

Voor VWS: Vragen / verzoeken als mogelijk via linking-pin

 5.1.2e

5.

5.1.2e

Meld je aan voor de Nieuwsbrief Corona & Gedrag
www.rivm.nl/abonneren/nieuwsbrief-corona-gedrag

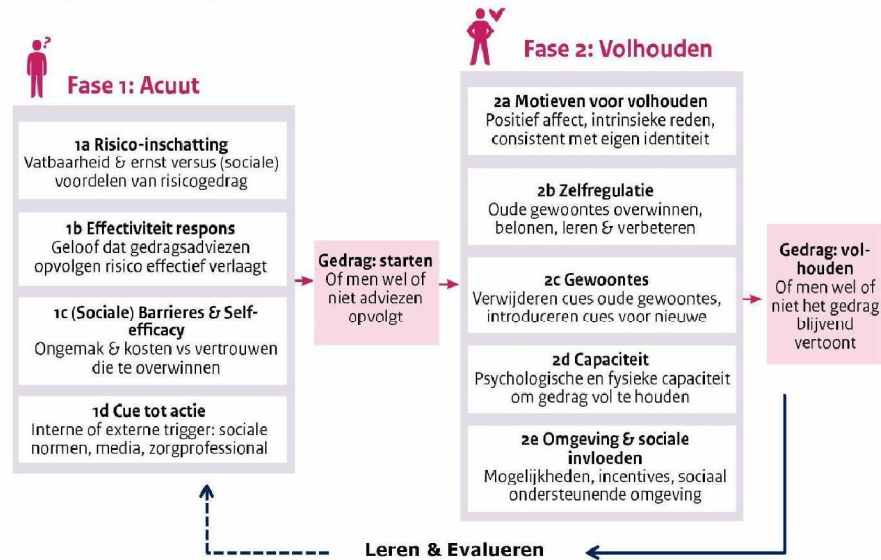
Lees meer op
www.rivm.nl/gedragsonderzoek

**WAAROM
MOEILIJK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Gedrag is meer dan Kennis

Gedrag beïnvloeden – 3C interventiemodel

agenderen
informer
motiveren

fysieke omgeving
sociale omgeving
voorzieningen

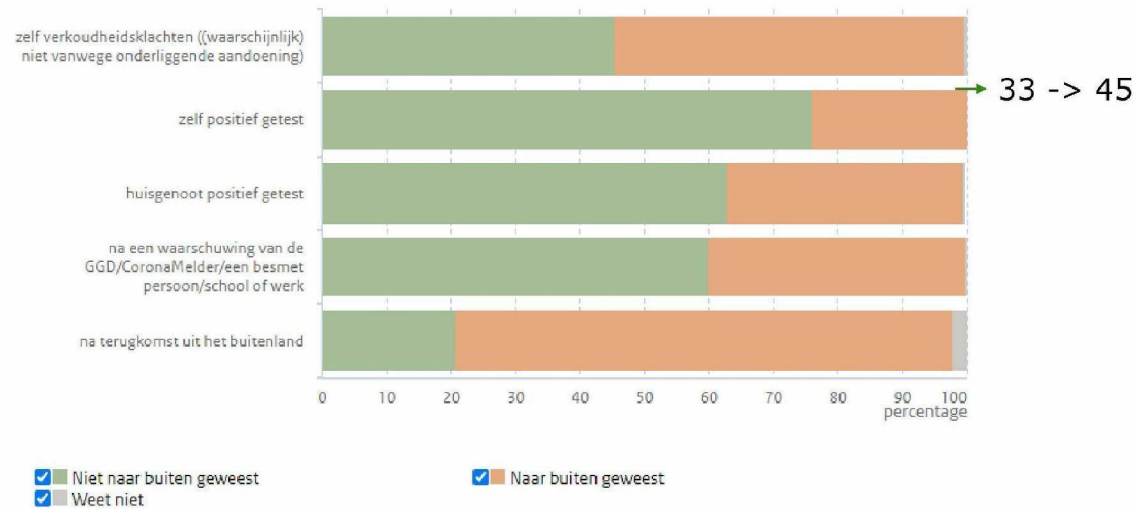
duidelijke regels
aansporen
handhaven

Quarantaine

Naar buiten geweest in 5 thuisquarantaine situaties

Meting 11, 24-28 maart

Focusgroepen (ter verdieping van vragenlijstresultaten)

Focusgroep is een gestructureerde groepsdiscussie, begeleid door een gespreksleider.

8 online focusgroepen

- 2 met 16-24 jarigen
- 2 met 60-plussers
- 4 met alle leeftijden

Gemiddeld 6 deelnemers

22 februari – 11 maart

Twee vragen centraal:

1. Hoe gaat het met mensen tijdens de pandemie en waarom verschilt dat tussen groepen?
2. Wat is een goede manier om de komende maanden verder te gaan en waarom?’

Verdieping uit focusgroepen: 1-bezoekerregel

De regel wordt als niet logisch ervaren.

'Als één persoon in een huishouden is besmet, dan zijn de anderen dat ook'

'Ik mag wel bij mijn ouders op bezoek maar ze mogen niet bij mij langskomen'

Mensen geven een eigen invulling aan de maatregel;

1 persoon → 1 huishouden

Van alle maatregelen noemen mensen de 1-bezoekerregel als degene waar ze het eerst versoepeling zouden willen ten behoeven van hun welzijn.

Verdieping uit focusgroepen: coronapaspoort

Optie van een negatieve testuitslag

Voorkomt uitsluiting van groepen (mensen die nog niet de kans hebben gehad om zich te laten vaccineren of dit niet willen)

Zorgen over een negatief testbewijs

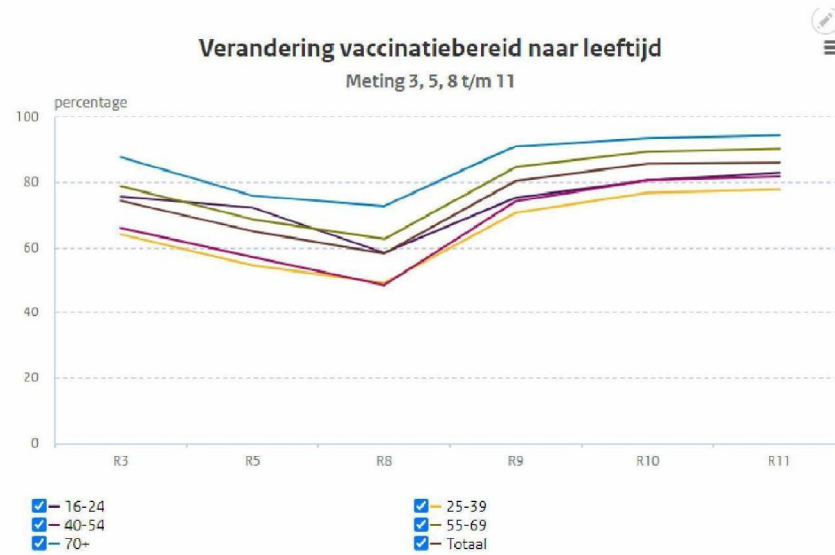
- Een test moet geen of heel weinig geld kosten (toegankelijkheid)
- Betrouwbaarheid van een negatieve testuitslag
- Risico van fraude met test- en vaccinatiebewijzen

Kritische noties over toegangspaspoort

- Wat is de einddatum van zo'n toegangssysteem?
- Waar wordt de data opgeslagen?

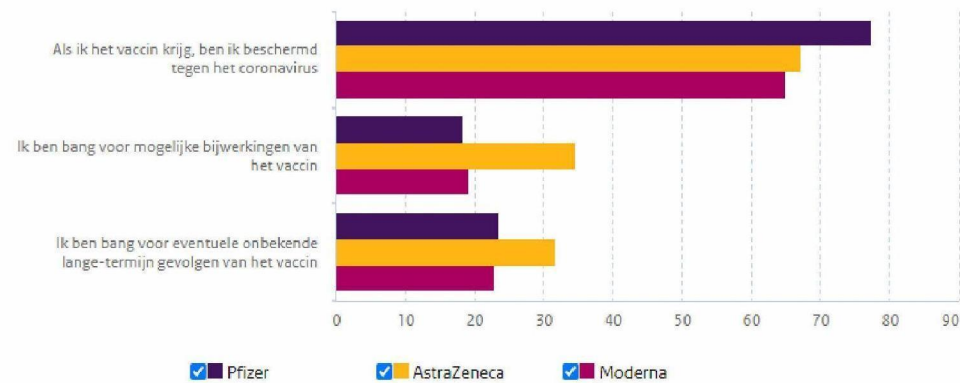

Vaccinatie

Stellingen over soorten vaccins (Helemaal) mee eens; Meting 11, 24-28 maart

Naleven maatregelen na vaccinaties

Meting 11, 25-28 maart

